

Diak

Olivia Huovila
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto
Tulkki (AMK), viittomakieli ja tulkkaukset
Opinnäytetyö, 2021

MEIKKITUTORIAALIN TULKKAAMINEN VIIT- TOMAKIELELLE JA KAHDEN TULKKAUKSEN VERTAILU

TIIVISTELMÄ

Olivia Huovila

Meikkitutoriaalin tulkkaminen viittomakielelle ja kahden tulkkauksen vertailu

43 sivua ja 4 liitettä

Kevät 2021

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto

Tulkki (AMK), viittomakieli ja tulkkkaus

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä tulkkkaus meikkitutoriaaliin viittomakielelle sekä tutkia kahden eri tulkkauksen sopivuutta tutoriaaliin. Meikkitutoriaaliin tehtiin kaksi tulkkausta, joista toinen oli kokonaan tulkattu ja toinen osittain tulkattu. Osittain tulkatussa versiossa tulkattiin meikkitutoriaalin pääkohdat sekä sellaiset osat, jotka eivät ilman kerrontaa käy ilmi.

Opinnäytetyö oli tulkkauustyö sekä siihen perustuva kvantitatiivinen tutkimus. Tulkkattava lähdemateriaali saatiin sosiaalisen median sisällöntuottajalta Maria Ello-selta. Tulkkkausprosessi alkoi lähdemateriaaliin tutustumisella sekä erilaisten tulkkausratkaisujen soveltamisella. Molemmista tulkkauksista tehtiin kaksi tulkkausversiota, joihin valmistauduttiin. Ensimmäiset versiot toimivat raakaversioina, joiden avulla viralliset tulkkaukset tehtiin. Tulkkauksien tukena käytettiin tulkkauksen prosessimalleja ja käänösmalleja.

Tulkkauksista tehtiin kyselytutkimus, jossa selvitettiin, kumpi tulkkausversio sopii meikkitutoriaaliin paremmin. Kyselyä jaettiin kuurojen liiton nuorisotyön Instagramin kautta kuuroille nuorille. Kyselyyn vastasi neljä henkilöä. Kyselyyn vastattiin sähköisesti. Kyselyn avulla saatiin selvitettyä, kumpi tulkkausversio sopii tutoriaaliin paremmin ja onko tulkatuille meikkitutoriaaleille tarvetta sosiaalisessa mediassa. Selvisi, että kyselyyn vastanneiden mielestä kokonaan tulkattu versio oli parempi, koska se sisälsi tarkempaa tietoa. Saatiin myös selville, että tulkatuille meikkitutoriaaleille olisi tarvetta, mutta erityisesti sellaisia, jossa meikkaaja viittoo itse.

Avainsanat: kyselytutkimus, meikkitutoriaali, suomalainen viittomakieli, valmistettu tulkkkaus,

ABSTRACT

Olivia Huovila

Interpretation of a make-up tutorial into sign language and comparison of two interpretations

43 pages and 4 appendices

Spring 2021

Diakonia University of Applied Sciences

Master's degree in humanities

Master's Degree Programme in the Development of Interpreting Practices

The aim of the thesis was to interpret the make-up tutorial into sign language and to study the suitability of two different interpretations for the tutorial. Two interpretations were made to the make-up tutorial, one fully interpreted and the other partially interpreted. In the partially interpreted version, the main points of the make-up tutorial were interpreted, as well as parts that are not apparent without narration.

The thesis was an interpretive work and research based on it. The source material to be interpreted was obtained from social media content producer Maria Ellonen. The interpretation process began with familiarization with the source material and the application of various interpretation solutions. Two interpretations of both interpretations were made in preparation. The first versions served as raw shoots with which official interpretations were made. Interpretation process models and translation models were used to support the interpretations.

A questionnaire survey was conducted on the interpretations to find out which version of the interpretation was more suitable for the make-up tutorial. The survey was distributed to deaf youth through the Instagram of the Finnish Association of the Deaf for youth work. Four people responded to the survey. The survey was conducted and answered electronically. The survey was used to find out which interpretation version is better suited to the tutorial and whether there is a need for interpreted make-up tutorials on social media. The result was that the respondents thought that the fully interpreted version was better suited to the make-up tutorial due to its wide access to information.

Keywords: prepared interpretation, make-up tutorial, survey, Finnish sign language

VIITTOMAKIELINEN TIIVISTELMÄ

Olivia Huovila

Meikkitutoriaalin tulkkaminen viittomakielelle ja kahden tulkkausten vertailu

43 sivua ja 4 liitettä

Kevät 2021

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto

Tulkki (AMK), viittomakieli ja tulkkaus

[Viittomakielinen tiivistelmä](#)

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 MEIKKAUS SOSIAALISESSA MEDIASSA.....	6
2.1 Meikkitutoriaalien merkitys sosiaalisessa mediassa	6
2.2 Meikkitutoriaalit viittomakielellä	7
3 TULKKAUKSEN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT.....	9
3.1 Valmisteltu tulkkaus	9
3.2 Televisiotulkkaus.....	10
3.3 Tulkkauksellinen malli	11
4 KÄÄNNÖKSEN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	13
4.1 Typologis-kontrastiivinen kuvausmalli.....	13
4.2 Mentaalinen käännösmalli.....	14
4.3 Pragmaattiset adaptaatit	14
4.4 Kotouttava käänösstrategia ja piilokäännös.....	15
4.5 Glossaus	16
5 MEIKKITUTORIAALIN TULKKAUSPROSESSI.....	18
5.1 Haasteet.....	18
5.2 Tulkkausratkaisut	19
5.3 Tulkkausprosessin loppuun vieminen	20
5.4 Videointi ja editoiminen	21
6 KAHDEN TULKKAUKSEN VERTAILU	23
6.1.1 Kvantitatiivisena tutkimusmenetelmänä kyselytutkimus	23
6.1.2 Kyselytutkimuksen laatiminen.....	24
7 TULKKAUSTEN VERTAILUN TULOKSET	26
7.1 Vastausten analysointi	26
7.2 Tulosten yhteenveto.....	29
8 POHDINTA.....	30

LÄHTEET	32
LIITTEET	37
LIITE 1. Kyselytutkimus.....	37
LIITE 2. Kokonaan tulkattu meikkitutoriaali	39
LIITE 3. Osittain tulkattu meikkitutoriaali	40
LIITE 4. Glossaukset.....	40

1 JOHDANTO

Sosiaalisen median merkittävyys on nykymaailmassa todella suuressa osassa monen ihmisen arkielämää. Kolmannes medioissa vietetystä ajasta vietetään sosiaalisen median parissa. Sosiaalisessa mediassa ihmiset esimerkiksi selaavat alustojen syötteitä, tykkäävät kuvista ja katselevat videoita (Sulapinta.com). YouTube on yksi suosituimmista sosiaalisen median videopalveluista. YouTubeen on sen perustamisvuodesta 2005 tähän vuoteen 2021 asti kerääntynyt yli 2,3 miljonnaa käyttäjää. YouTubessa käyttäjä pystyy tekemään erilaisia videosisältöjä, joita vastaanottajat voivat seurata ja katsoa oman kiinnostuksensa mukaan (Moshin 2021.) YouTubessa on merkittävä kansainvälinen meikkiyhteisö, jossa ihmiset jakavat videoita ja meikkauksia toisilleen. On kuitenkin joukko kuuroja vloggaajia, jotka ovat tuoneet yhteisöön paljon uusia näkökulmia ja perspektiiviä. Meikkivideoissa käytetään viittomakieltä ja niissä on myös tekstitykset. Videoiden avulla myös kuulevat ihmiset ovat löytäneet uusia tapoja lähestyä jotakin meikkaustapaa tai tyyliä (Tonic 2017). Vaikka kansainvälisesti YouTubessa on merkittävä viittomakielinen meikkausyhteisö, puuttuu sellainen Suomesta lähes kokonaan.

Opinnäytetyön aiheena on tulkata meikkitoriaali suomalaiselle viittomakielelle sekä vertailla kahden erilaisen tulkauksen sopivuutta mekkitoriaaliin. Opinnäytetyö on tulkkaustyö, jossa tulkataan yksi video. Yhteistyötä tein sosiaalisen median sisällöntuottajana toimivan Maria Ellosen kanssa, jolta tulkattava lähdemateriaali on saatu. Opinnäytetyön valmistumisen jälkeen tulkattu video julkaistaan hänen YouTube-kanavallaan. Lähdemateriaali tulkattiin kahdella eri tavalla. Ensimmäisessä tulkauksessa kaikki näkyvä ja kuuluva on tulkattu. Toinen tulkkaus tulkattiin siten, että keskityttiin tulkaamaan se, mikä ei näy. Tämä tarkoittaa tutoriaalissa sitä, miksi jokin meikkaus tehdään ja mitä muuta täydentävää tietoa siitä saadaan. Tässä tulkauksessa ideana nimenomaan on karsia pois ne asiat, jotka ovat jo näkemällä ymmärrettävissä. Opinnäytetyön idea syntyi omasta intohimosta kosmetiikkaa kohtaan, sekä siitä ettei tulkattuja mekkitoriaaleja ole suomalaisella viittomakielellä. Tutkimuskysymyksenä on tehtyjen tulkauksien

vertailu. Kyselyssä tutkittiin ja selvitettiin, kumpi tulkkausversio sopii meikkitutoriaaliin paremmin ja onko sosiaalisessa mediassa tarvetta tulkatuille meikkitutoriaaleille. Tutkimusmenetelmänä käytin kvantitatiivista kyselytutkimusta, jonka kyselylomake jaettiin kuuroille nuorille ja nuorille aikuisille tulkkausvideoiden kanssa. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, kumpi tulkkauksista toimii vastaanottajalle parhaiten meikkitutoriaalissa. Meikkaaminen on jo valmiiksi hyvin visuaalista, joten olikin tärkeää selvittää, tarvitaanko kokonaan tulkattua meikkitutoriaalia vai ei. Kyselyssä kysyttiin tulkkauksen liittyvistä seikoista, kuten visuaalisista viittomavalinnoista sekä tulkkeen ymmärrettävyydestä. Kyselyssä myös selvitettiin molempien tulkkauksien vahvuuksia ja mitkä asiat tekevät tulkkauksista hyviä.

Meikkaaminen on iso osa ihmisen identiteettiä ja tyyliä. Se on itseilmaisuntapa, jonka juuret johtavat tuhansien vuosien taakse, kuten muinaiseen Egyptiin. Meikkaamisen ilmeneminen vain muuttuu vuosien myötä, maalauksista kirjoihin ja kirjoista sosiaaliseen mediaan (Lempäälän antiikki 2016). Sosiaalisen median erilaiset kanavat ja alustat ovat täynnä meikkitutoriaaleja, mutta sieltä puuttuu viittomakielinen materiaali. Kansainvälisesti tulkattuja meikkitutoriaaleja kyllä löytyy, mutta Suomessa niitä ei ole tehty. Meikkaaminen ei ole aina yksinkertaista, ja moneen eri tyyliin ja tapaan tarvitaan ohjeita. Opinnäytetyön tavoitteena onkin tuoda meikkitutoriaali saavutettavaksi viittomakielisille. Näin vastaanottajalle välittyy tunne, että tutoriaali ohjaa onnistumiseen.

2 MEIKKAUS SOSIAALISESSA MEDIASSA

Meikkaaminen on osa monen ihmisen arkirutiinia. Meikkaamisella ihmiset saavat päiväänsä esimerkiksi lisää itsevarmuutta. Meikkaustrendit sekä tuotteet muuttuvat ja kehittyvät jatkuvasti, kun markkinoille tulee uutuustuotteita ja merkkejä. Vaikka trendit muuttuvat, tietyt lainalaisuudet meikkaamisessa ovat säilyneet läpi vuosikymmenten (Vuolle 2018, 9). Meikkaamisoppaat ovatkin siirtyneet kuluttajille kätevästi sosiaalisen mediaan ja YouTubeen, joiden alustat ovat täynnä meikkausmateriaalia.

Meikkituotanto ja meikkaustrendit ovat nykypäivänä vahvassa asemassa sosiaalisessa mediassa. Suuri suosio kertoo siitä, että meikkausyhteisön katsoja- ja seuraajamäärät kasvavat jatkuvasti. Syy siihen, että kosmetiikasta on kehittynyt entistä suosittuun teema, on sosiaalisen median alustojen runsas käyttö. YouTube ja Instagram ovat suosittuimpia sosiaalisen median alustoja, joiden kautta voidaan markkinoida meikkaustuotteita sekä tehdä tutoriaaleja. 97 % YouTubeen olevista videoista ovat pelkästään meikkaukseen ja meikkituotteisiin liittyviä videoita. Sisällöntuottajilla on äärimmäisen iso rooli meikkausalalla YouTubeen. Alustojen ja tutoriaalien avulla sisällöntuottaja voi päästä suuren yleisön suosioon ja saada mahdollisuuden esimerkiksi oman meikkimerkin luomiseen (Likeable, 2016). Tällä hetkellä seuratuin meikkauksen sisällöntuottaja on meksikolainen Yuyja, jolla on yli 24,6 miljoonaa seuraajaa YouTube-kanavallaan (Clement, 2020). Sosiaalisen median meikkaussisällön vaikutus näkyy vahvasti yksilöiden rohkeudessa olla omia itsejään ja kasvattaa omaa itsevarmuuttaan. Ihmiset julkaisevat rohkeasti omia meikkauskuviaan sosiaaliseen mediaan. Samalla he pystyvät jakamaan omaa mielenkiintoa meikkaamisesta muiden kiinnostuneiden kanssa (Parrish, 2016).

2.1 Meikkitutoriaalien merkitys sosiaalisessa mediassa

Meikkaaminen ja kauneus ovat sellaisia asioita, joita ihminen pystyy itse omassa arjessaan hallitsemaan ja muokkaamaan. Nykyisen sosiaalisen median kautta

ihmiset eivät pelkästään kokeile ja havainnoi kosmetiikkaa, vaan ihmiset voivat kommunikoida keskenään tutoriaalien avulla. Nykyisen koronakriisin aikana tutoriaalit ovat saaneet suosiota entistä enemmän. Ihmiset ovat saaneet karanteeniin meikkitutoriaaleista apua esimerkiksi tylsyyteen ja yksinäiseen oloon. Meikkitutoriaalin tekijä saa myös siis yhteyden katsojaan ja pystyy näin luomaan yhteisen niin sanotun pelastusviivan heidän välilleen. Meikkitutoriaaleja seuraamalla katsoja voi saada toivoa elämäänsä koronan jälkeen. Katsoja voi esimerkiksi kokeilla erilaisia meikkejä elämän tapahtumiin koronan jälkeen esimerkiksi häihin tai muihin juhliin. Eräs meikkitutoriaalin tekijä on sanonut, että meikkaaminen on inspiraation lähde, joka auttaa voimaan paremmin (Peters 2020.) Sosiaalisen median hienous tulee esiin siinä, että ihmiset tavoittavat meikkitutoriaalit ja niiden sisältötuottajat ympäri vuorokauden kellon ajasta riippumatta (Lawrenson 2020).

2.2 Meikkitutoriaalit viittomakielellä

YouTubesta löytyy ainakin kaksi brittiläisellä viittomakielellä (BLS) tulkattua meikkitutoriaalia (Freddy Cousin-Brown 2018). Amerikkalaisella viittomakielellä (ASL) viitottuja meikkitutoriaaleja ilman tulkkausta on YouTubessa paljon. Amerikassa on ilmeisen merkittävä kuurojen yhteisö, jossa meikkaaminen on merkityksellinen ja tärkeä aihe.

Suomessa meikkitutoriaaleja ei ole tulkattu tai käännetty ollenkaan julkisesti. Työni on tässä kontekstissa tärkeä, sillä se on ensimmäinen. Suomalaisella viittomakielellä ei ole laajaa kosmetiikka sanastoa, joka saattaa tuottaa ongelmia tulkkauksia tehdessä. Kosmetiikkasanastoa löytyy sanakirjoista esimerkiksi ai-nostaan: ripsiväri, huulipuna ja puuteri. Nämä viittomat löytyivät Sanoista käsin sanakirjasta sekä Signbank tietokannasta. Tulkkauksien tekemisessä on siis käytettävä tuotteiden visuaalisuutta hyväksi ja tulkata termistö merkitysvastaaviksi.

KUVA 1. Puuteri viittoma (Sanoistakäsin).

KUVA 2. Huulipuna viittoma (Sanoistakäsin).

KUVA 3. Ripsiväri viittoma (Suomen Signbank, VKK-Korpus).

3 TULKKAUKSEN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä laadukas tulkkaus, joka on vastaanottajille paras mahdollinen. Viittomakieltä tulkatessa tulkin tulee eläytyä ja kokea tulkkauksen tilanne ympärillään, sillä kyseessä on visuaalinen kieli. Jos tulkatessa noudattaa vain sanojen kääntämistä kielestä toiselle, oikeellisuus ja ymmärrettävyys katoaa. Tulkkaukseen pitää siis nähdä vaivaa ja siihen on heittäydyttävä mukaan. Eläytymällä tulkkaukseen, siitä saadaan oikeellinen sekä toimiva, vaikka jotkut viittomat karsiutuisivatkin pois (Roslöf & Veitonen 2006, 163).

Tulkausta voi viittomakielessä toteuttaa kahdella eri tavalla: suoralla tulkkauksella tai valmistetulla tulkkauksella. Suoralla tulkkauksella tarkoitetaan tilannetta, jossa tulkki tietää yleensä tulkkaukseen liittyvän aiheen. Tulkki voi siis valmistautua itsenäisesti esimerkiksi sanastoa keräämällä tai luomalla tilanteesta ajatuskarttaa. Tulkkauksia tehdessä työssäni käytin myös tulkkauksen prosessimalleista tulkkauksellista mallia apunani. Muita tulkkauksellisia malleja ovat: Sosiolingvistinen-interaktiivinen- ja kaksikielisyys-kaksikulttuurisuus mallit. Tulkkauksen prosessimalleja käytetään kuvaamaan, mitä viittomakielen tulkkauksessa tapahtuu ja miten se etenee. (Laine 2006, 145–147).

3.1 Valmisteltu tulkkaus

Opinnäytetyön tulkkaus tehtiin valmistellusti, koska lähdemateriaali oli haastava. Valmisteltu tulkkaus on yksi simultaanitulkkauksen toteutustapa. Valmisteltu tulkkaus muistuttaa käännoästä, koska tulkki pystyy perehtymään ja tutustumaan tulkkausmateriaaliin ennalta (Tommola 2006, 165). Valmistautumismateriaaleja voivat olla esimerkiksi esitysdiat ja -listat, muistiinpanot ja esitteet (Nikodemus, Swabey & Taylor i.a, 28–29). Tällaisia tulkkaustilanteita voi olla esimerkiksi kirkolliset tapahtumat, televisiotulkkaus sekä teatteri. Valmisteltu tulkkaus muistuttaa enemmän käännoästä kuin suoraa tulkkaukseen (Tommola 2006, 165).

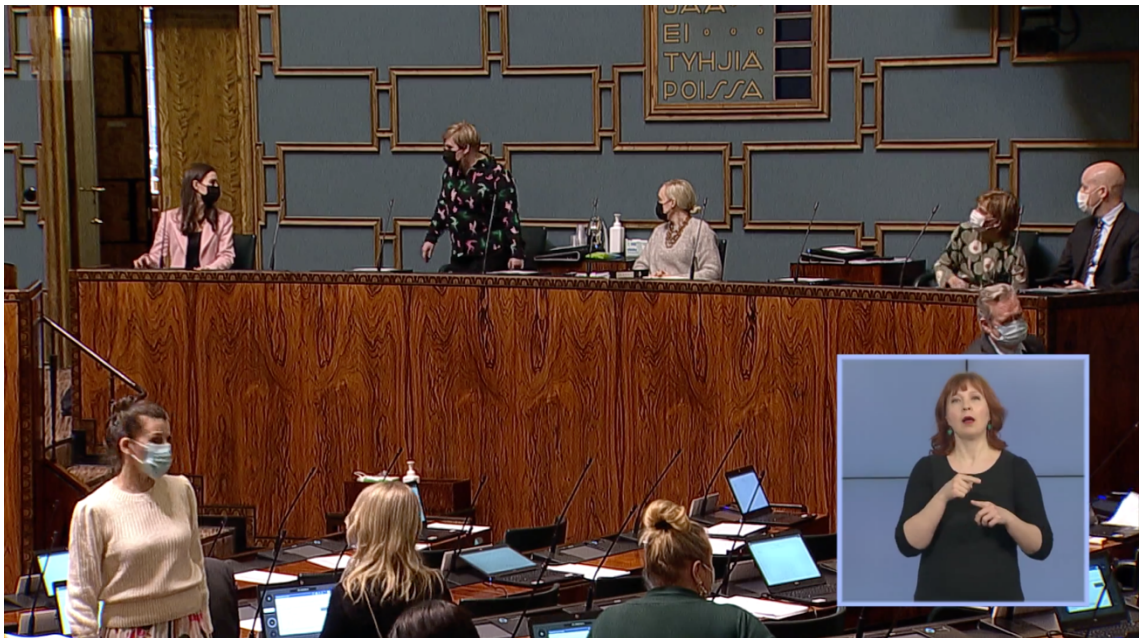
Haastavimpia tulkkaustilanteita ovat virallisten kirjallisten tekstien lukeminen. Yleensä teksti on tehty huolella ja monen tunnin suunnittelulla, jotta teksti vetoaisi mahdollisimman moneen kuulijaan. Puheissa käytetään monesti abstraktimpaa ja virallisempaa rekisteriä kuin arkikielessä. Tällaiset seikat tuovat merkittäviä haasteita viestin välittämiseen ja sen tulkkaukseen. Lisähaastetta tulkkaukseen tuovat myös eri paikkojennimet, numerot, luvut, lyhenteen ja suorat lainaukset (Nikodemus, Swabey & Taylor i.a, 29–30.)

Myös henkinen tai mentaalinen valmistautuminen on tulkkauksessa tärkeää. Esimerkiksi konferenssi tulkkauksessa tulkin henkistä valmistautumista ja siihen liittyvää suorituskyvystä on kuvailtu muun muassa jatkuvana henkisenä valppautena. Tällaisesta mentaalista valmistautumisesta valmistautumistapana ei ole tehty juuri tutkimuksia. Mutta esimerkiksi urheilijoiden henkistä valmistautumista on tutkittu ja on todettu, että erilaiset mentaaliset valmistautumisstrategiat vaikuttavat suorituksen tehokkuuteen. Näitä ovat esimerkiksi ajan priorisointi sekä ahdistuksen hallitseminen (Nikodemus, Swabey & Taylor i.a).

3.2 Televisiotulkkkaus

Televisiotulkkauksessa tulkki tulkaa joko suoraa televisio tai jälkikäteen nauhoitettua lähetystä. Tulkin paikka lähetyksessä on joko ohjelmassa paikan päällä tai niin sanotussa tulkkiruudussa ohjelman kuvan alareunassa. Televisiotulkkkaus on nimensä mukaisesti enemmän tulkkaus eikä käännös, koska tulkki tuottaa käännöstään näkymällä itse ruudussa. Televisiotulkkkaus muistuttaa muodoltaan eniten siis valmisteltua tulkkausta. Suorassa televisiolähetyksessä on yleensä todella nopea keskustelutahti sekä ohjelmat usein etenevät nopealla tempolla. Tällaisten asioiden takia tulkilta vaaditaankin kokemusta sekä ripeää viittomistahtia. Erittäin tärkeää televisiotulkkauksessa on huolellinen valmistautuminen. Televisiossa käytetään usein erilaisia puheenilmaisuja, jotka poikkeavat normaalista puhekielisestä ilmaisusta. Aihepiirit myös vaihtelevat ja voivat olla haastavia. Numerot sekä luvut tuottavat myös hankaluuksia. Huolellinen ja kunnollinen valmistautuminen ovat siis tulkkauksen onnistumisen kannalta ehdottoman tärkeitä. Tärkeää televisiotulkkauksessa on myös se, että tulkki näkee ketkä ovat puhujia.

Tällä tavalla tulkki osaa luoda tulkkeesta puhujan näköisen eli tulkki persoonallistaa puhujan. Erilaiset kuvaustavat ja siihen liittyvät tekniikat ovat myös isossa painoarvossa tulkkauksessa (Veitonen 2006, 256–258). Tällaisia teknisiä asioita voivat olla esimerkiksi valaistus. Liiallisia varjoja kuvassa ei saisi näkyä, jotta ne eivät häiritse viittomisen ymmärtämistä. Myös viittojan edessä oleva tila on otettava huomioon. Tämä on erityisen tärkeää, koska viittomakieli on kolmiulotteinen kieli. Viittomakielessä käytetään erilaisia artikulaattoreita, joita ovat esimerkiksi: kädet, käsivarret, kasvat, huulet ja kieli. Näiden on siis näytävä ruudussa koko tulkkauksen ajan (Sign language interpretation in hbbtv, 3–5). Hyödynsin tulkkaamissani videoissa televisio tulkkauksen hyväksi todettua upotettua tulkkiruutua.

KUVA 4. Tulkki tulkkaamassa suoraa televisiolähetystä eduskunnan kyselytunnilta. (YLE, Suomi 2021).

3.3 Tulkkauksellinen malli

Syvällisen merkityksen löytäminen ja sen oivaltaminen ovat tulkkauksellisen mallin ydin. Mallissa korostetaan sitä, että merkityksen välittäminen on olennaisempaa kuin sanojen kääntäminen. Tulkkauksellinen malli noudattaa kohdekielisyyden sääntöjä, joten tunteiden huomioon ottaminen välittyy tulkkeessa. Pitkäkestoisesta muistista hyödyntämisestä on suuri hyöty, sillä sen avulla voidaan luoda

mielikuvia tilanteesta. Tavoitteet, tulkkauksessa olevien suhteet ja tilanne otetaan huomioon mallia hyödyntäessä. Malli on jälkikäteen mukautettu viittomakielen tulkkaukseen sen ollessa tarkoitettu aluksi vain puhuttuihin kieliin (Laine 2006, 146).

4 KÄÄNNÖKSEN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Työssäni käytettävä valmisteltu tulkkaus muistuttaa käännoästä, joten olen myös hyödyntänyt kääntämismalleja tulkkauksia tehdessä. Käännösmallit jaetaan kolmeen osioon: mentaalinen, typologis-kontrastiivinen sekä semanttinen käännösmalli. Kyseisiä käännösmalleja voidaan siis hyödyntää viittomakielen kääntämisessä sekä tulkkaamisessa. (Roslöf & Veitonen 2006, 115.) Opinnäytetyön tulkkauksissa käytin mentaalista sekä typologis-kontrastiivista mallia apunani. Käytin näitä malleja, koska niiden avulla tulkkauksesta saatiin tekijän näköinen ja kohderyhmälle sopivin. Näiden mallien käytännöt ja käännöstavat sopivat työn toteuttamiseen parhaiten.

4.1 Typologis-kontrastiivinen kuvausmalli

Typologis-kontrastiivista kuvausmallia on alettu suunnittelemaan, koska opiskelijoiden opinnäytetöiden käännöstyö on ollut liian suppeaa. Tämä tarkoittaa siis sitä, että tulkkauksen ja sen valmistelun aikana tapahtuvat asiat jäävät liikaa huomiotta.

Tässä mallissa seurataan viittomakielen ja suomen kielen typologisia samankaltaisuutta sekä niiden eroja. Malli on siis selvästi lingvistinen eikä psykologinen. Vertailua tehdään koko käännösprosessin ajan. Työstäminen aloitetaan lähdekielisestä vastineesta, joka muutetaan kohdekielille sopivaan muotoon. Mallissa työskentely aloitetaan niin sanotusti loppuosasta, eli lähtötekstin muotoilusta ja soveltamisesta. Tämä käännösprosessi aivoissa eroaa paljon normaalista kielenkääntämisestä. Mallin soveltamisen ensimmäisessä vaiheessa suomenkielinen teksti muutetaan suuraakkosiin, jonka jälkeen se mukautetaan viittomakielen sanajärjestykseen. Seuraavaksi sanat, jotka eivät kuulu suomalaiseen viittomakielen karsitaan. Tällaisia ovat esimerkiksi konjunktiot, *että* sekä *ja*. Todellinen kääntäminen alkaa neljännessä vaiheessa, jossa otetaan huomioon kulttuurilliset tekijät ja kohdekieli. Viittomakieliset lisäykset sekä poistoja tehdään myös tässä

vaiheessa (Roslöf & Veitonen 2006, 116–117.) Kun typologis-kontrastiivista mallia hyödynnetään on järkevää aloittaa työntekeminen verbeistä. Verbeistä aloittaminen on järkevää, koska tulkki alkaa hiljalleen oppia valmistautuessaan tulkkaustilanteisiin ennakoimaan tietynlaisia tekstin viittomallisia ja sanastollisia piirteitä (Rissanen, 123).

4.2 Mentaalinen käänno-smalli

Käänno-styötä aloitetaan työstämään ajatuksen tasolla, joka on mallinsa mukaan mentaalista. Ajatustyön jälkeen käänno-stekstiä on mahdollista alkaa muovaamaan luonnokseksi. Luonnostyötä tarkistetaan monta kertaa, sillä kääntäminen vaatii paljon eri korjaamisprosesseja. Prosessista on suuri hyöty, sillä sen kautta käänno-ksestä saadaan tehtyä kääntäjiensä näköinen. Käänno-kseseen aloitetaan lisäämään erilaisia viittomakielisiä vaikutteita kuten ilmeitä ja paikannuksia. Käänno-stä voi aluksi viittoa vapaasti ilman lähde-ttä, sillä se saa aikaan tekstin heräämisen tiettyyn sävyyn ja eloon. Ongelmien ratkaisu on käänno-styön perusta. Työstämällä erilaisia käänno-sratkaisuja saadaan mahdollisimman moitteeton käänno-s. Mitään lopullista ja ehdotonta käänno-stä on kuitenkin mahdotonta saada aikaiseksi. Jos luonnoksia ja eri versioita kohdetekstistä on tehty, niin tilanne on aina parempi (Roslöf & Veitonen 2006, 115.)

4.3 Pragmaattiset adaptaatiot

Jos käänno-ksestä tehdään kohdetekstikeskeinen, joka on myös uskollinen lähtötekstille, voidaan käyttää pragmaattisia adaptaatioita apuna. Pragmaattisten adaptaatioiden avulla muokataan niitä seikkoja lähtötekstissä, jotka eivät alkupe-raisessä muodossaan toimisi hyvin kohdekielessä. Nämä seikat siis muovataan sellaiseen muotoon, että ne sopivat kohdetekstin kulttuuriin ja kieliympäristöön. Tässä yhteydessä ei tarkoiteta sitä, että vain sanoja tai niiden ilmaisuja muutettaisiin, vaan koko tekstin osioihin tehdään muutoksia. Pragmaattisilla adaptaatioilla pyritään ratkomaan käänno-shankaluuksia, jotka ovat pragmaattisia. Eli

asioita, jotka vaikuttavat tilannetekijöihin sekä käännöksen vastaanottajan huomioimisen käännöksessä (Hytönen 2006, 78–79).

Jos käännökseen tehdään paljon pragmaattisia adaptaatioita sitä enemmän käännöksestä tulee kotoutetumpi. Tekstistä tulee siis lukijalle sujuva. Pragmaattisia adaptaatioita ovat esimerkiksi poistot, lisäykset, korvaukset ja järjestyksen muutokset. Lisäykset ja korvaukset ovat yleisimpiä pragmaattisia adaptaatioita, joita käytetään. Jos tekstissä on jotain sellaista, joka on kohdetekstin lukijalle jo ilmeisiä, voidaan käyttää poistoja. Poistoja voidaan tehdä myös silloin, jos jotain kohtia pitää vaikeasti selitellä tai, jos lukijalle ei asiasta ole mitään mielenkiintoa. Järjestyksen muutosta käytetään taas silloin, jos kulttuurien tekstikonventiossa on eroja. Syy miksi pragmaattisia adaptaatioita käytetään, on tilannetekijöihin vaikuttavat erilaiset teksti-, aika- ja paikkafunktioerot. Myös viestin erilaiset konventioerot ja vastaanottajien taustatiedot ovat syitä pragmaattisten adaptaatioiden käyttöön (Hytönen 2006, 78–79).

4.4 Kotouttava käännösstrategia ja piilokäännös

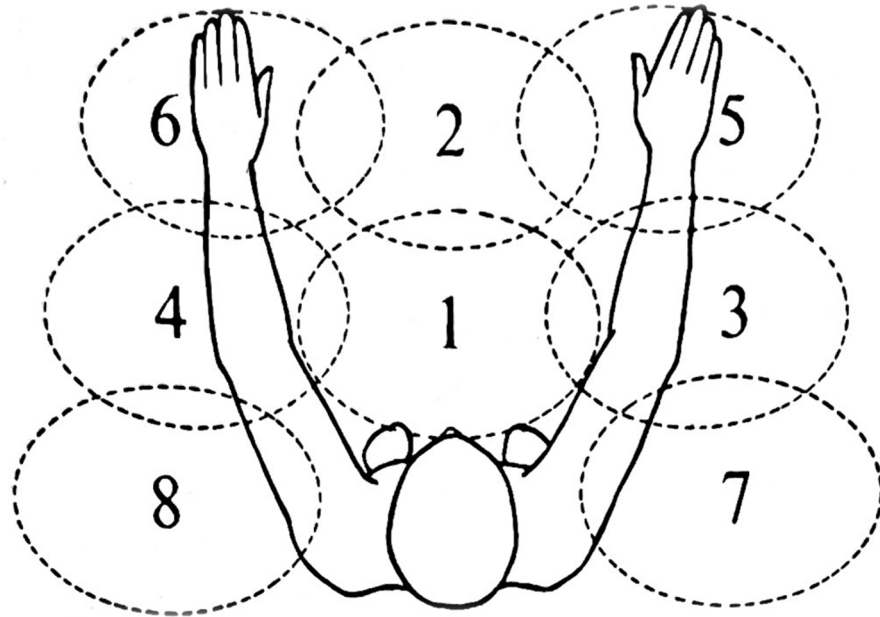
Kotouttavan käännösstrategian ideana on saada käännöksestä sellainen, että se tuntuu kohdeyleisölle tutulta. Strategian tarkoitus onkin saada käännöksestä mahdollisimman jouheva lukijalle (Hytönen 2006, 72–73). Kotouttavasta käännösstrategiasta käytetään myös erilaisia termejä kuten tekstin luonnollistaminen ja sopeuttaminen. (Kapanen 2013) Kotouttava käännösstrategia kuuluu lähtötekstikeskeisiin käännösteorioihin (Hytönen 2006, 72–73). Erilaiset merkitykselliset seikat kuten nimien mukauttaminen kohdekielen ovat kotouttavassa strategiassa mahdollisia. Esimerkiksi Andrew nimi englannin kielestä voidaan muuntaa suomen kielelle Antiksi. Piilokäännöksessä puolestaan pyritään siihen, että lukija ei tiedä käännöstä lukiessaan sen olevan käännös (Hytönen 2006, 72–73). Piilokäännös ei siis välttämättä ole pelkästään lähdetekstikeskeinen käännös, vaan se voidaan luokitella omakohtaiseksi tekstiksi. Piilokäännöstä ei tehdä tietylle ryhmälle lähdekulttuurisuuden näkökulmasta, joten sitä ei sijoiteta lähdetekstiin ja siihen kuuluvan kulttuurin yhteyteen. Lähdeteksti ja siitä tehty piilokäännös ovat lähde- sekä kohdekielen vastaanottajille yhtä arvokas, ne ovat siis

samanarvoisia. Tyypillisiä piilokäännöksiä voivat olla esimerkiksi turisteille tehdyt tekstit ja journalismiin liittyvät tekstit (Lakaniemi 2010.)

4.5 Glossaus

Glossaamisella tarkoitetaan viittomakielen viittomien merkitsemistä kirjallisesti. Tämä on yleinen tapa muuttaa viittomakieli kirjalliseen muotoon. Jotta glossit erottuisivat muusta ympäröivästä tekstistä, on ne kirjoitettava isoilla kirjaimilla. (Kuurojen Liitto ry 2016.) Glossatessa viittoma merkitään kirjallisesti sitä tarkoittavalla sanalla. On kuitenkin mahdollista, että jotakin viittomaa ei voida kirjoittaa yhdellä sanalla. Tällaisissa tilanteissa glossi voi olla kahden sanan yhdistelmä (Hannula, Kirjavainen & Pekanheimo 2003). Hankaluudeksi glossien käytössä on kolmiulotteisen tilan hyödyntäminen, koska viittomakielessä tilan käyttö on olennaista. Pelkkä glossi ei siis anna kaikkea välttämätöntä tietoa. Jotta glossaukseen liittyviä haasteita voitaisiin poistaa, on glosseihin kehitetty lisämerkitsemistapoja. Glosseihin voidaan liittää symboleilla tai sanoilla eri merkityksiä. Näitä voivat olla esimerkiksi viittomankäsimuoto, liike, ilme, artikulaatiopaikka sekä merkitys ja taivutusmuoto. Kansanvälisesti merkintätapoja on monia ja ne voivat erota toisistaan paljonkin. Juha Paunun 1980-luvun alussa kehittämä merkintätapa on Suomessa vakiintunut yleisemmäksi. Paunun merkintätapa on kehitetty ulkomaisesta mallista (Savolainen 2000, 192–195).

Jos viittoma on yhdistetty kahdella tai useammalla sanalla, ne yhdistetään käyttämällä väliviivaa. Esimerkiksi: EI-OLE-TEHNYT. Jos jotakin viittomaa halutaan erityisesti painottaa, se merkitään muotoon, jossa huutomerkki ovat merkinnän molemmin puolin. Sormiaakkoset, esimerkiksi nimeä sormittaessa ne merkitään pienaakkosilla käyttäen väliviivoja. Esimerkiksi: k-o-k-k-o-l-a. Viittomisessa tapahtuvat lyhyet tai pidemmät tauot merkitään käyttämällä vinoviivaa. Jos kyseessä on pidempi tauko, käytetään kahta vinoviivaa peräkkäin. Kun halutaan viitata viittomatilan alueisiin, merkitään glossiin perään alueen numero kuten: LÄHETTÄÄ-3. Vaikka glossien käytöstä ja niiden merkitsemisestä on tehty ohjeita, niitä käytetään värikkäästi (Savolainen 2000, 193–195).

KUVA 5. Kahdeksan alueen jaetut viittomatilat. Juha Paunu: Viito elävästi 1.

5 MEIKKITUTORIAALIN TULKKAUSPROSESSI

5.1 Haasteet

Ensimmäiseksi tarkastelin lähdemateriaalia mentaalista käännoismallia hyödyntäen luonnostelemalla materiaalia ajatusprosessiin. Tämän jälkeen materiaalia työstettiin kirjalliseen muotoon, jotta sitä olisi helpompi mukauttaa tulkkaukseen. Kirjallisen version ollessa valmis, runkoa alettiin muokkaamaan rakenteeltaan visuaalisemmaksi ja viittomakielisemmäksi. Tässä vaiheessa typologis-kontrastivista kuvausmallia pystyi hyödyntämään hyvin, jolla tekstin pystyi muokkaamaan glosseihin. Alkuun tarkastelin glossauksia ja lähdin kokeilemaan tulkkausta. Samalla oli hyvä kokeilla ajanottoa, jotta glossit ja viitottu aika täsmää. Ongelmaksi tässä koitui se että, viittomiseen meni liian pitkä aika lähteeseen verrattuna. Glosseja viittoessa ja niitä seuraamalla viittominen jatkui vielä 30 sekuntia, kun lähde oli jo loppu. Tässä kohdassa järkevien poisjättöjen ja karsimisen tärkeys tuli entistä enemmän esille. Erilaisia visuaalisia ratkaisuja oli keksittävä sekä rakenteesta oli muokattava lyhyempi. Lähdemateriaalin ensimmäinen lause oli: ”Moikka kaikille. Tervetuloa tutoriaalin pariin! Tänään me tehdään kaikista helpoin arkimeikki, minkä ikinä pystyy tekemään”. Tämä glossattiin ensimmäisessä tulkkausversiossa muotoon:

MOIKKA KAIKILLE. TERVETULOA TUTORIAALIA KATSELLA. TÄNÄÄN ME TEHDÄ KAIKKI HELPOIN ARKIMEIKKI MITÄ TEHDÄ VOI.

Glosseissa oli liikaa tulkkausta pidentäviä ilmaisuja, joilla ei ollut merkitystä merkityksen välittymiseen. Tällaisia kohtia on monessa vaiheessa ensimmäisiä tulkkausversioita tehtäessä.

Tulkkauksen kuvauksia suunnitellessa puhujan puhenopeus tuntui ajatuksen tasolla luonnolliselta ja tarpeeksi sujuvalta. Puhenopeudesta tuli kuitenkin ongelmia tulkattaessa. Puheenvauhti vaikeutti tulkkausten- ja viittomien artikulaatiota sekä

rekisteriä. Tulkkeesta huomasin, että minulla oli kiire, enkä pystynyt välittämään puhujan tyyliä. Viittomat jäivät kesken ja viestin välittäminen tulkkauksessa tuntui vaikealta. Pragmaattisten adaptaatioiden avulla tulkkauksesta saatiin kuitenkin muokattua tempoa rauhallisemmaksi. Tulkkauksiin valmistautuessa kävi myös ilmi, että meikkaukseen liittyvä viittomakielinen sanasto puuttui kokonaan. Lähdin etsimään sanastoa internetistä ja kyselin viittomia esimerkiksi kampuksen kuu-roilta rehtoreilta. Loppujen lopuksi huomasin, että meikkien viittomia ei löytynyt juuri mistään eikä lehtoreiden tietämys ei ollut niistä laajaa ymmärrettävästi. Olin keväällä yhteydessä kampuksen kuuron lehtorin sijaiseen ja sain idean kysyä häneltä muutamia meikkiviittomia.

Kun tulkkausien kuvaaminen alkoi lähestyä, keskustelin viittomista sekä viittomavalinnoista työelämäohjaajani kanssa. Hän oli yhteydessä Kuurojen Liiton kielineuvontaan ja sai sieltä paljon erilaisia viittomavaihtoehtoja. Viittomakielinen kielineuvonta tarjoaa ihmisille ilmaista kielineuvontaa suomalaisella ja suomenruotsalaista viittomakielellä. Palvelua saa myös suomeksi ja ruotsiksi. Kielineuvonasta voi kysyä viittomia ja niiden eri variaatioita tai kysyä yleisesti viittomakieleen liittyviä kysymyksiä (Kuurojen liitto. Kielineuvonta). Keskustelimme työni työelämäohjaajan kanssa myös erilaisista viittomavalinnoista ja kuinka jokin viittoma kannattaisi viittoa. Kyseessä on kuitenkin visuaalinen kieli, joten meikkien viittomat linkittyivät usein niiden käyttötapaan tai kuinka ne levittyvät kasvoille.

5.2 Tulkkausratkaisut

Lähdemateriaalissa puhuja käyttää meikkitermeistä englanninkielisiä ilmaisuja. Tällaisiin kohtiin piti kiinnittää erityistä huomioita tulkkauksessa. Tällaisia sanoja lähdemateriaalissa ovat esimerkiksi: highlighter, contour, nude ja powder. Tulkkausien raakaversioiden kohdalla ideana oli käyttää englanninkielisiä ilmaisuja ja pitää rakenne samanlaisena. Tulkkeessa päädyttiin kuitenkin hyödyntämään kotouttavaa käännösstrategiaa ja kototutin sanat suomen kielelle, koska sen avulla termeistä saatiin kohdekulttuuriin sopivampia. Kyseessä on kuitenkin suomalaiselle viittomakielelle tulkkaus, joten ratkaisu tuntui luontevalta. Merkityksen välittäminen on tulkkauksessa tärkeää, joten alkuperäisissä sanoissa

pitäytyminen ei välttämättä aina välitä oikeanlaista merkitystä. Lähdemateriaalissa puhuja käyttää englannin kielistä sanaa Beautyblender, joka on meikkisieni merkki. Tässä tulkkausratkaisuna oli jättää kyseinen sana kotouttamatta. Kyseessä on jokin tietty merkki, joka poikkeaa merkittävästi muista normaaleista meikkisienistä, siksi tulkkausratkaisu oli järkevä. Kyseiseen kohtaan lisättiin myös tekstiosuus selventämään viittomaa ja sen merkitystä. Viittomaa oli tiedusteltu Kuurojen Liiton kielineuvonnasta, josta viittoma saatiin tulkkaukseen. Viittoma ei kuitenkaan ole mikään virallinen, joten tekstin lisäys oli mielestäni tarpeellinen. Tekstin lisäys tuo myös tiedonsaannin saavutettavuutta videoon. Saavutettavuudella edistetään yhdenvertaisuutta. Tässä yhteydessä käytetään tiedonsaannin saavutettavuutta, jossa tieto on saatavilla siten, että vastaanottaja pystyy sitä käyttämään ja pääsee tietoon kiinni. (Celia. Saavutettavuus).

Lähdemateriaalissa ei mainittu muista meikkimerkkien nimistä paitsi yhden varjostustuotteen kohdalla. Videossa puhuja mainitsee käyttävänsä todella kevyttä varjostusta, jonka merkki on nimeltään Fenty Beauty: Privet Island. Ensimmäisissä raakaversiossa tulkkausratkaisuna oli aakkostaa merkki ja viittoa sävyn nimi viittomakielellä. Toisessa versiossa vaihdettiin tulkkausratkaisuja ja päätin jättää merkin tulkkaamisen kokonaan pois. Tulkkausratkaisun tukena käytin tulkkausmallia. Mallissa nimenomaan korostetaan merkityksen välittämistä eikä pelkästään sanojen kääntämistä. Kyseisen merkityksen kertominen ei vaikuta meikinlopputulokseen eikä sen pois jättämisellä muuta merkityksen välittämistä. Tärkeintä merkin kohdalla oli kuitenkin välittää katsojalle viesti siitä, että varjostus on tehty kevyesti. Näissä tulkkausratkaisuissa pragmaattisten adaptatioiden poistokeino oli järkevää, koska sen avulla merkityksestä ja tulkkeesta tulee vastaanottajalle parempi. Tässä kohdassa oli myös järkevää hyödyntää tulkkausmallia käännösmallia, koska mallin ydin on löytää ja oivaltaa käännöksen syvällinen merkitys.

5.3 Tulkkausprosessin loppuun vieminen

Ensimmäisessä tulkkausversiossa tulkkaus oli painottunut liian vahvasti erityisesti sanoihin sekä tiettyihin suomenkielisiin ilmaisuihin. Opinnäytetyön ohjaajan

ohjauksen jälkeen päätin, että visuaalisuuden vaikutusta sekä merkityksen välittämistä oli korjattava, sillä niillä on suuri merkitys viittomakielelle tulkatessa. Tässä ensimmäisessä versiossa sanoja käännettiin kielestä toiselle, mutta muokkauksen jälkeen versio kehittyi viittomakieliselle tasolle merkittävästi käyttämällä visuaalisia ratkaisuja.

Toisen version työstämisessä edellä mainitut visuaalisuuden lisääminen ja merkityksen välittäminen muutti videon rakennetta merkittävästi. Karsintaa käyttämällä videosta saatiin järkevämpi kokonaisuus, jossa kuvailulla oli myös vaikutusta videon lopputulokseen. Kuvailemalla tulkkauksessa viittomiseen tulee enemmän aikaa sekä videosta saadaan katsojalle selkeämpi kokonaisuus, josta välittyy visuaaliset ratkaisut. Lähdemateriaalissa puhumisen nopeus vaikeutti tulkkauksen mukana pysymistä sekä vaikeutti viittomien viittomista oikein, sillä nopeus häytti viittomien loppuun asti viemistä. Toisessa versiossa molempiin tulkkaukseen oli tehty kaikki muokkaukset, joita onnistuneempi tulke vaati. Molempien tulkkausverisoiden ollessa valmiit, olin kokonaisuudessa lopputulokseen tyytyväinen. Tulkkauksiin valmistautuessa keskityin enemmän kokonaisuuden tulkkaukseen, koska sitä kautta osittain tulkkausta pystyi varioimaan ja käyttämään uudestaan erilaisessa muodossa. Tulkkauksien suunniteluun, kuvaamiseen sekä editoimiseen meni paljon aikaa, mutta lopputulos oli kuitenkin onnistuneesti viety alusta loppuun.

5.4 Videointi ja editoiminen

Raakaversiot sekä viralliset versiot kuvattiin Turun Diakin kampuksen tulkkaustudiolla, jotta laadusta saatiin paras mahdollinen. Heikkolaatuinen videomateriaali saattaa vaikeuttaa merkittävästi viittomisen ymmärtämistä, vaikka kyseessä olisikin laadukas käännös. (Kotimaisten kielten keskuksen viittomakielen lautakunta, 2015) Tulkkauksessa ylläni oli mustat vaatteet sekä punaista huulipunaa korostamassa huuliota. Lähdemateriaalin pyöriessä se viitottiin aluksi pätkissä ja sitten kokonaisuudessaan. Molemmat versiot kuvattiin studiossa, jonka jälkeen ne editoitiin tietokoneella oikeisiin alku- ja loppukohtiin. Alun perin ideana oli, että tulkkaus pysyy osittain tulkatussa versiossa koko ajan tulkkiruudussa, vaikka

tulkausta ei tietyissä kohdissa olisi. Tulkkiruutu on kansainvälisen käytännön mukaan aina ruudun oikealla puolella alareunassa eikä sen paikkaa voi siirtää kesken tulkkauksen. (Yle. Usein kysytyt kysymykset. Ajankohtaista tietoa ohjelmista ja palveluista. Ajankohtaista. Miksi viittomakielen tulkin ruutu on tiedotustilaisuuksissa esitettävien materiaalien tiellä?). Loppujen lopuksi päädyin ratkaisuun, jossa tulkki editoidaan videosta pois silloin, kun tulkausta ei tapahdu. Jos tulkki olisi koko ajan tulkkiruudussa ilman tulkattavaa, se saattaisi häiritä katsojaa.

6 KAHDEN TULKKAUKSEN VERTAILU

Tutkimuskysymyksenä opinnäytetyössä on kahden erilaisen tulkkausten vertailu. Meikkitutoriaalista tehtiin kaksi tulkkausta, joista jompikumpi julkaistaan. Ensimmäinen video tulkattiin kokonaisuudessaan lähdemateriaalia seuraten tarkkaan. Toisessa tulkkauksessa pyrittiin karsimaan mahdollisimman paljon asioita, jotka näkyvät lähdemateriaalissa visuaalisesti.

6.1.1 Kvantitatiivisena tutkimusmenetelmänä kyselytutkimus

Kvantitatiivisella tutkimuksella pyritään selvittämään erilaisia prosenttiosuuksia sekä niihin liittyviä kysymyksiä. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa aineistoa kerätään yleensä tutkimuslomakkeella, jossa on valmiita vastausvaihtoehtoja. Aineistoa voi myös kerätä esimerkiksi puhelinhaastattelulla tai systemaattisella havainnoinnilla (Heikkilä 2011, 8). Kyselytutkimus on yksi perinteisimmistä ja käytetyimmistä tutkimusmuodoista. (Immonen 2010, 19). Kyselytutkimukset toimivat tärkeinä mittareina tiedon keruussa ja tietojen tutkimisessa. Kyselyillä voidaan tutkia esimerkiksi yhteiskunnallisesti ihmisten mielipiteitä ja asenteita. Myös erilaiset ilmiöt yhteiskunnasta kuten arvojen tutkiminen, ovat merkityksellisiä materiaalia kyselytutkimusta käytettäessä (Vehkalahti 2019, 11). Kyselytutkimukset laaditaan yleensä tavalla, jossa vastaajalle annetaan vaihtoehdot myöntävään tai kieltävään vaihtoehtoon. Myös niiden välillä saattaa olla myös ”en osaa vastata” tai ”en osaa sanoa” vaihtoehdot. Myös avoimet vastaukset ovat mahdollisia, mutta niissä tutkijan pitää olla tarkkana, sillä niiden analysoiminen myöhemmin saattaa tuottaa vaikeuksia.

Kyselytutkimuksen kysymyksien täytyy olla tarpeeksi selkeitä ja ymmärrettäviä. Jos kysymyksiä ei ole laadittu huolellisesti se saattaa aiheuttaa väärin ymmärryksiä tutkijan ja vastaajan välillä. Tästä taas syntyy vääristyneitä vastauksia, joiden analysoiminen voi johtaa tutkimuksen epäonnistumiseen. (Immonen 2010, 19–22.) Suurin ongelma syntyykin silloin, jos kysely on tehty huolimattomasti. Tällöin

voi joutua tilanteeseen, jossa tutkimusvastausta ei saada (Hong 2019). Kyselyyn vastaaminen ei aina ole vastaajalle miellyttävä kokemus, jos kysely on liian pitkä tai kysymyksiä on liikaa. Jos kyselyn kysymykset tuottavat liikaa haasteita, se vie vastaajan mielenkiinnon vastata. Tämä saattaa johtaa vastaamisen keskeytymiseen tai sen lopettamiseen kokonaan (Immonen 2010, 19–22).

6.1.2 Kyselytutkimuksen laatiminen

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettiin kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin internet kyselyä. Kyselyn kohdeyhmänä olivat kuurot nuoret. Kyselyssä oli 10-kysymystä, jotka kaikki käsittelivät kahden tulkkauksen sopivuutta meikkitutoriaaliin, sekä niiden tarpeellisuutta sosiaalisessa mediassa. Kyselyä tehdessä oli otettava huomioon, että avoimet kysymykset olivat tärkeitä, koska niiden kautta kyselyyn osallistuja voi laajemmin kertoa näkemyksiään. Avoimien kysymyksien oli kuitenkin oltava tarpeeksi selviä ja ymmärrettäviä, jotta niiden analysoimisesta ei tule liian hankalaa (Immonen 2010, 19–22). Kyselyn avulla saatiin kerättyä vastauksia tutkimuskysymykseen. Koronasta johtuen kyselyn jako ja siihen vastaaminen toteutettiin sähköisesti. Kysely julkaistiin ensin sille tehdylle Instagram tilillä, josta Kuurojen Liiton nuorisotyöntekijä jakoi kyselyä kuurojen liiton nuorisotyön Instagramin tarinaosiossa. Kyselyn saatteessa kerrottiin, että kyselyyn vastataan anonyymisti sekä kyselyn purku tapahtuu siten, että vastaajia ei pystytä tunnistamaan. Kyselyyn oli aikaa vastata viikko. Kysely löytyy liitteistä (LIITE 1.)

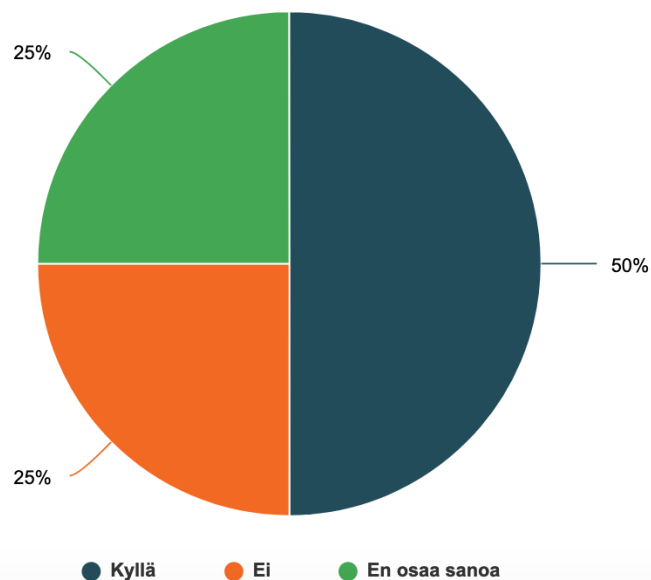
Kysely alkoi tulkkauksien sopivuuden selvittämisellä. Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin, että kumpaa tulkkauksista on kokonaisuudessaan helpompi seurata ja miksi. Toinen ja kolmas kysymykset käsittelivät kokonaan tulkattua versiota. Kysymyksissä kysyttiin, että onko kokonaan tulkattua meikkitutoriaali vaikea seurata tulkin tulkattaessa kaiken ja auttaako kokonaan tulkattu versio ymmärtämään meikkitutoriaalia paremmin. Neljännessä kysymyksessä käsiteltiin vielä osittain tulkattun version informatiivisuutta. Viidennessä kysymyksessä kysyttiin molempien tulkkausversioiden visuaalisuudesta ja visuaalisista ratkaisuista. Visuaalisia ratkaisuja tarkennettiin viittaamalla videoissa oleviin meikkiviittomiin.

Kuudes kysymys oli tarkoitettu vastattavaksi, mikäli edelliseen kysymykseen oli vastattu visuaalisuuden olevan heikkoa. Seitsemässä ja kahdeksassa kysymyksessä kysyttiin sosiaaliseen mediaan ja tulkattuihin meikkitutoriaaliin liittyviä kysymyksiä. Lopussa kolmessa kysymyksessä kysyttiin meikkitutoriaalin hyödyntämisestä sekä siitä, kumpi tulkkausversioista sopisi paremmin meikkitutoriaaliin. Viimeinen kysymys oli jätetty vapaaksi tekstiksi, jos kyselyyn vastanneilta jäi mieleen muuta tulkkausversioihin liittyen.

7 TULKKAUSTEN VERTAILUN TULOKSET

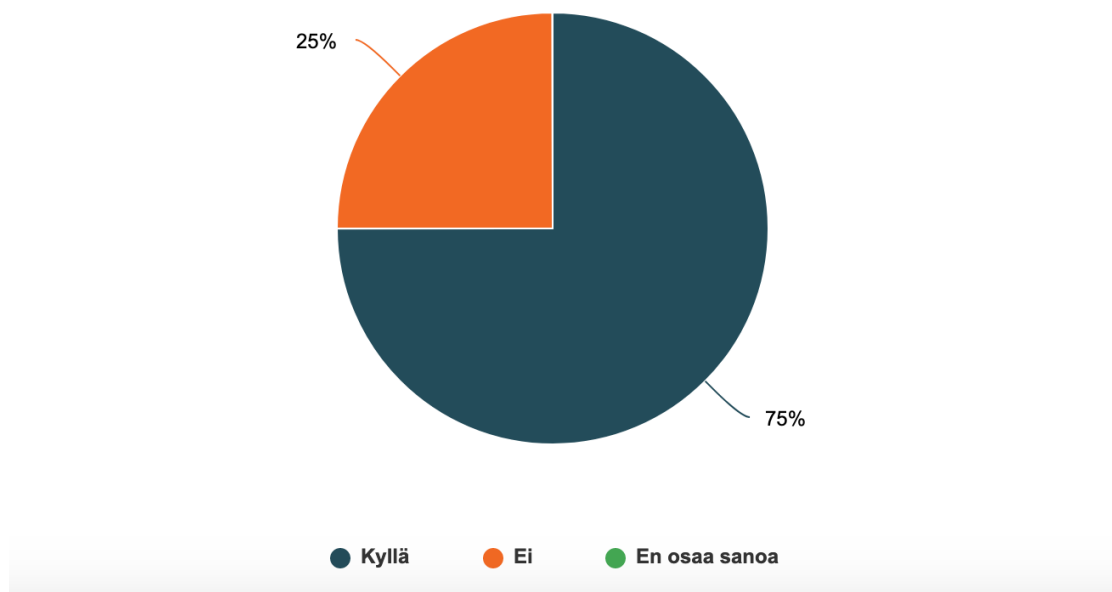
7.1 Vastausten analysointi

Kyselyyn vastasi yhteensä neljä ihmistä. Neljästä vastaajasta kolme ihmistä vastasi kaikkiin kysymyksiin. Jokaista vastausta käytettiin tässä tutkimuksessa. Kyselyn alussa tarkasteltiin tulkkauksia keskenään. Kyselyssä käytettiin termejä tulkkaus 1 ja tulkkaus 2. Tulkkaus 1:llä viitattiin kokonaan tulkattuun tutoriaaliin ja tulkkaus 2:lla osittain tulkattuun. Puolet (50 %) kyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, että kokonaan tulkattua videota olisi helpompi seurata meikkitutoriaalissa. Toinen puoli (50 %) koki osittain tulkatun version olevan helpompi seurattava. Kokonaan tulkatun version valinneet vastaajat perustelivat vastauksensa sillä, että videossa pysyy paremmin mukana. Vastaajat kokivat myös kokonaan tulkattua videosta saavan enemmän tietoa. Vastaajat, jotka vastasivat osittain tulkatun version helpommin seurattavaksi kokivat, että meikkaukseen pystyy keskittymään paremmin. Videon tapahtumia oli helpompi seurata viittomisen kanssa samaan aikaan. Toisessa kysymyksessä kysyttiin, että vaikeutuuko tutoriaaliin keskittyminen tulkin tulkattaessa koko ajan kokonaan tulkatussa versiossa. 50 % vastaajista koki tulkkauksen häiritseväksi, kun puolestaan 25 % vastaajista koki, ettei tulkkaus häiritse. Loput 25 % vastaajista valitsivat ”en osaa sanoa” vaihtoehdon.

KUVIO 1. Onko meikkitutoriaalia vaikea seurata, jos tulkki tulkkaa kaiken? (tulkkkaus 1)

Neljännessä kysymyksessä kysyttiin, että auttaako kokonaan tulkattu meikkitutoriaali ymmärtämään paremmin videon kokonaisuutta. Tässäkin vastaukset jakautuvat puoliksi. 50 % vastanneista oli sitä mieltä, että kokonaan tulkattu video auttoi ymmärtämisessä. Toiset 50 % vastaajista taas eivät olleet varmoja asiasta ja valitsivat ”en osaa sanoa” vaihtoehdon. Viidennessä kysymyksessä käsiteltiin osittain tulkattua versiota, jossa kysyttiin, että onko osittain tulkattu versio tarpeeksi informatiivinen. 75 % vastaajista oli sitä mieltä, että tulkkkaus oli heidän mielestään tarpeeksi informatiivinen. Kuitenkin 25 % prosenttia vastanneista oli sitä mieltä, että he eivät saaneet osittain tulkattua videosta tarpeeksi tietoa.

KUVIO 2. Onko osittain tulkattu video tarpeeksi informatiivinen (tulkkkaus 2)?

Kuudennessa kysymyksessä oli mielestäni suuri painoarvo opinnäytetyöhön. Tulkkauustyön tekeminen painottui nimenomaan viittomakielen tulkkaukseen ja visuaalisuuden toteuttamiseen. Kyselyssä kysyttiin, että oliko molemmissa tulkkkausversioissa käytetty tarpeeksi visuaalisia ratkaisuja. Tarkentajana kysymyksen lopussa viitattiin videolla käytettyihin termeihin kuten: Beautyblender, varjos tus tai huulten rajaaminen. Kysymyksen vastaus oli yksimielinen, sillä jokainen (100 %) vastaaja oli sitä mieltä, että videot olivat tarpeeksi visuaalisia. Tämä oli

mielestäni todella hieno ja tärkeä asia. Tulkkauksia tehdessä oli todella tärkeä huomioida visuaalisuus ja merkityksen välittyminen nimenomaan visuaalisuuden avulla. Seitsemäs kysymys oli jätetty EI-vastauksen edelliseen kysymykseen jätäneille, joten siihen ei oletetusti tullut vastauksia.

Kahdeksannessa kysymyksessä kaikki (100 %) vastanneista oli sitä mieltä, että tulkkaukset ovat kuvattu sopivalta etäisyydeltä. Tämä oli mielestäni myös mukava saada selville, sillä jälkikäteen tulkkauksia katsellessani jäin pohtimaan, että oliko tulkkaukset kuvattu liian kaukaa tai oliko tulkkiruutu liian pieni. Mietin myös, että näkyyhän kaikki viittomani asiat tarpeeksi selkeästi. Kyselyyn vastanneet ovat voineet vastata kyselyyn tietokoneella tai mobiililaitteella. Jos vastaaja on avannut kyselyn mobiililaitteella ja katsonut videot siitä, on kuva ruutu ollut todennäköisesti pieni. Tästä huolimatta ilmeisesti etäisyys on kuitenkin ollut sopiva ja viittomien paikat, ja visuaalisuus ovat tulleet tarpeeksi selkeästi esille. Yhdeksännessä kysymyksessä kysyttiin, että onko tulkatuille meikkitutoriaaleille tarvetta sosiaalisessa mediassa. Neljästä vastaajasta kolme (75 %) henkilöä oli sitä mieltä, että tulkatuille meikkitutoriaaleille voisi olla tarvetta. Perusteluina esimerkiksi oli, että YouTuben automaattista tekstitystä ei ole tai se on huonosti käännettyä eikä sitä ymmärrä. Yksi vastaajista (25 %) oli sitä mieltä, että tulkattuja meikkitutoriaaleja ei välttämättä tarvita, mutta kuurojen yhteisöä kyllä piristää se, että heidän äidinkieltään näkyy jossain tulkattavan. Suomalaisten vloggaajien YouTube videoihin on harvoin lisätty tekstitystä, joten ulkomaalaisten videoiden katsominen on mieluisempaa, vaikka niissäkään tekstitys ei ole aina laadukasta.

Kolmanneksi viimeisessä kysymyksessä kysyttiin, että auttaako tulkattu meikkitutoriaali saavuttamaan lopputuloksen paremmin. Tähän kysymykseen tuli hie-man mielteliäämpiä ja epävarmempia vastauksia. Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että tulkattu meikkitutoriaali auttaa kyllä saavuttamaan lopputuloksen paremmin. Toinen vastaaja oli sitä mieltä, että tulkkkaus ei niin vaikuta lopputulokseen, sillä viittomakielinen katsoja seuraa meikintekoa ja matkii sitä. Kolmas vastaaja oli sitä mieltä, että tulkattu video kyllä auttaa, mutta kaikista paras olisi, jos meikkaaja itse viittoisi tutoriaalissa. Kahdestoista kysymys on tutkimuksen yksi tärkeimmistä kysymyksistä. Kysymyksessä kysyttiin, että kumpi tulkkkausversio sopii paremmin meikkitutoriaalin ja miksi. Tutkimuksen päätavoitteena oli selvittää, että

kumpi versioista on parempi, joten tämä kysymys rakentaa lopputuloksen muiden kysymysten ympärille. Yksi vastaajista vastasi, että pysty valitsemaan kumpi on mielestään parempi. Kaksi vastaajaa oli kuitenkin sitä mieltä, että tulkkausversio, jossa kaikki tulkataan, sopii paremmin. Perusteluina tähän oli esimerkiksi se, että kaikki informaatio on tärkeää ja kokonaan tulkatussa versiossa nämä seikat käyvät toteen. Jos videota hidastaa voisi seurata tutoriaalia rauhallisemmin ja katsoa samalla enemmän meikkaamista. Viimeiseksi kysymykseksi oli jätetty vapaa-muotoinen tekstiosio, johon vastaaja voi jättää kyselyyn liittyviä muita huomioita tai kommentteja. Tähän osioon ei ole jätetty kyselyn lopputulokseen vaikuttavia kommentteja tai huomioita. Yksi vastaajista oli jättänyt vain poistumisen merkiksi tervehdys kommentin.

7.2 Tulosten yhteenveto

Kyselyn tavoitteena oli selvittää, kumpi tulkkausversioista on parempi meikkitutoriaaliin. Lopputulokseksi analyysin jälkeen saatiin se, että kyselyyn vastanneiden mielestä kokonaan tulkattu versio sopii meikkitutoriaaliin paremmin. Kuten analyysistä tuli ilmi, tulkkauksen valitseminen ei ollut helppoa tai itsestään selvää kumpi on parempi. Kyselystä myös ilmeni se, että molemmat tulkkaukset ovat hyviä, jonka takia niiden väliltä on vaikea valita. Molemmissa versioissa on omat positiiviset puolensa, joka vaikeutti tulkkkausversion valitsemisessa. Loppujen lopuksi enemmistön mielestä kokonaan tulkattu versio tuntui paremmalta, koska siitä sai eniten informaatiota.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda tulkkaus viittomakielellä meikkitutoriaaliin kahdella eri tavalla ja selvittää näiden kahden tulkkausversioiden sopivuutta meikkitutoriaaliin kyselytutkimusta käyttäen. Olennaista oli myös selvittää, että onko tulkatuille meikkitutoriaaleille tarvetta sosiaalisessa mediassa. Opinnäytetyössä tulkkauksen tekeminen ja siihen valmistautuminen oli pääosassa työtä, joten päämääränä oli saada tuotteesta onnistunut ja tarpeeksi laadukas. Oli tärkeää myös tutustua tulkkauksen teoriaan sekä siihen mistä kaikesta tulkkauksessa on kyse. Erityisen mielenkiintoisena, mutta tärkeänä työssä oli myös selvittää meikkitutoriaalien ja viittomakielen yhdistämisen aikaisempaa tietoperustaa.

Työn tarkoitus ja sen prosessi onnistui mielestäni työssä. Työni teoriaosuudet sekä toiminallinen osuus onnistuttiin toteuttamaan suunnitellusti. Opinnäytetyön haastavin vaihe oli tehdä tutoriaalin viimeiset tulkkausversiot. Niitä tehdessä joutui käyttämään paljon aikaa ja energiaa löytämään sopivimmat tulkkausratkaisut. Erityistä haastavuutta lisäsi meikkiviittomien puuttuminen sekä visuaalisuuden hahmottaminen kyseisten viittomien ympärille. Jälkikäteen tulkkauksia katsoessa mieleeni tulee kohtia, joita olisi ehkä voinut korjata paremmiksi visuaalisuuden kannalta. Esimerkiksi videossa on tulkattu kulmakarvojen meikkaamiskohta ”että ne näyttää silleen kevyesti tehdyiltä” viittomakieliseen muotoon:

KEVYESTI TEHDÄ-JO NÄYTTÄÄ

Jälkikäteen tämän olisi voinut ilmaista paljon visuaalisemmin esimerkiksi vain käden liikkeen avulla. Samanlainen kohta tulkkauksissa oli huulten rajaaminen. Käytin viittomaa RAJA, jolla yleensä ilmaistaan esimerkiksi jonkun maa-alueen rajaa. Tartuin tässä kohdassa liikaa suomenkielisyyteen. Kyselyssä kuitenkin tuli ilmi vastauksien kautta, että kaikki kohdat olivat katsojien mielestä tarpeeksi visuaalisia eikä niitä tarvitsisi selkeämmin esittää. Koen, että tulkkaus on siis näitä

pieniä asioita lukuun ottamatta onnistunut. Tulkkauksien tekovaiheessa sain kehittämideoita sekä palautetta natiivilta viittomakielenkäyttäjältä sekä tulkilta, joiden avulla sain ammattilaisten näkökulmaa tulkkauksiin. Työn kautta tulkkauksista kosmetiikka-aiheiden ympärillä voidaan lisätä sekä viittomia voidaan hyödyntää. Työtä voisi jatko kehittää esimerkiksi luomalla sanastotyötä meikkiviittomille.

Opinnäytetyö oli mielenkiintoinen projekti ja sitä oli jännittävää tehdä. Koko työ onnistui kaikkiaan kiitettävästi ja olen tyytyväinen siihen. Opin työtä tehdessä paljon kääntämisen ja tulkkauksen teorioista sekä niiden käytännön hyödyntämisestä. Työn haastavin, mutta antoisin asia oli valmisteltujen tulkkauksien tekeminen. Parasta tulkkauksien viemisessä loppuun oli positiivinen palaute, jota sain molemmista tulkkauksista. Se toi koko opinnäytetyön tekemiselle energiaa ja motivaatiota.

LÄHTEET

Celia. Saavutettavuus. Yleistä tietoa saavutettavuudesta. Saatavilla 22.2.2021

<https://www.celia.fi/saavutettavuus/>

Clement, J. (26.10.2020) YouTube: most subscribed beauty content creators

2020 <https://www.statista.com/statistics/627448/most-popular-youtube-beauty-channels-ranked-by-subscribers/>

Cousin-Brown, F. [Freddy My Love] (14.5.2018) *Sign language makeup tutorial*

~ fresh faced, dewy, summer makeup ~ #deafawarenessweek

[Video]. Saatavilla <https://www.youtube.com/watch?v=su-ZHd7SbpMY&t=34s>

Hannula, H., Kirjavainen, M. & Pekanheimo, E. (2003) *Viittomakielinen käännös*

H.C. Andersenin sadusta pieni merenneito (Opinnäytetyö, Diakonia-ammattikorkeakoulu, humanistisen alan koulutusohjelma). Saatavilla

<https://docplayer.fi/5586737-Viittomakielinen-kaannos-h-c-andersenin-sadusta-pieni-merenneito.html>

Sign Language interpretation in hbbtv. (i.a). Saatavilla 29.3.2021 https://pagines.uab.cat/hbb4all/sites/pagines.uab.cat/hbb4all/files/sign_language_interpreting_in_hbbtv.pdf

https://pagines.uab.cat/hbb4all/sites/pagines.uab.cat/hbb4all/files/sign_language_interpreting_in_hbbtv.pdf

Heikkilä, T. (2014). *Tilastollinen tutkimus*. Helsinki: Edita Publishing Oy. Saatavilla

<http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>

Hong, M. (4.5.2019) soluessee: tutkimuskysymysten luominen ja niiden oikea-

oppinen analysointi. Saatavilla

<https://esseepankki.proakatemia.fi/soluessee-tutkimuskysymysten-luominen-ja-niiden-oikeaoppinen-analysointi/>

Hytönen, N. & Rissanen, T. (2006). *Käden käännteessä. Viittomakielen kääntämisen ja tulkkauksen teoriaa sekä käytäntöä*. Helsinki: FINN LECTURA Ab

Immonen, H. (2010). *Kyselytutkimus tietojenkäsittely alumneille*. (Opinnäytetyö, Tampereen ammattikorkeakoulu, tietojenkäsittelyn koulutusohjelma.) Saatavilla https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/21126/Immonen_Heidi.pdf?sequence=1

Jyväskylän yliopisto, viittomakielen keskus. (i.a.). Meikata [Video]. Teoksessa *Suomen Signbank*. Saatavilla 22.3.2021 <https://signbank.csc.fi/dictionary/gloss/4849>

Jyväskylän yliopisto. Digipalvelut. Ohjeet. Korppi-ohjeet. Kyselyt Korpissa. Usein kysytyjä kysymyksiä ja vinkkejä. Kyselyn vastausten analysointi Korpissa / aineiston vieminen muihin ohjelmiin. Kyselyn vastausten analysoimiseen käytettävien mallien tekeminen. Saatavilla 28.5.2012 <https://www.jyu.fi/digipalvelut/fi/ohjeet/korppi-ohjeet/kyselyt/ukk/kyselyn-vastausten-analysointi/mallien-tekeminen>

Kajaanin ammattikorkeakoulu. Etusivu. Fi. Opinnäytetyöpankki. Tukimateriaali. Tulokset. Saatavilla 11.10. 2020 <https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Tulokset>

Kapanen, E. (2013) *Älä ole kyllästytävä, kypsytön tylsimys: Elämäntaito-oppaiden suomennosten käännsstrategiat* (Pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto, Kieli-, käänns-, ja kirjallisuustieteiden yksikkö). Saatavilla <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/84838/gradu06919.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kotimaisten kielten keskuksen viittomakielten lautakunta. (2015) *Laatua viittomakielelle kääntämiseen*. Helsinki: Kuurojen liitto ry. Saatavilla

https://kuurojenliitto.fi/wp-content/uploads/2020/02/laatua_viittomakielelle_kaanntamiseen_v3_linkit.pdf

Kuurojen liitto. Kielineuvonta. Saatavilla 11.3.2021

<https://libguides.diak.fi/c.php?g=389856&p=2915514#s-lg-box-wrapper-12946859>

Lakaniemi, T. (2010) *Normit, relevanssi ja alluusio: matka sloganien maailmaan* (Pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto, Kieli- ja käännöstieteiden laitos). Saatavilla <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/84468/gradu06647.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Lawrenson, A. (10.12.2020) I've Watched Over 3000 Hours of Makeup Tutorials—Here's Everything I Learned. Saatavilla <https://www.byrdie.com/tips-from-watching-makeup-tutorials-4688621>

Likeable. Blog. How the Makeup and Cosmetic Industry is Ruling Social Media. (18.6.2016) Saatavilla <https://www.likeable.com/blog/2016/how-the-makeup-and-cosmetic-industry-is-ruling-social-media/>

Lempäälän antiikki (31.8.2016). Meikit ja niiden historia! Saatavilla <http://lempaalanantiikki.fi/uutiset/meikit-ja-niiden-historia/>

Moshin, M. (25.1.2021). 10 YouTube Stats Every Marketer Should Know in 2021 [Infographic]. Saatavilla <https://www.oberlo.com/blog/youtube-statistics>

Nicodemus, B., Swabey, L. & Taylor, M. Preparation strategies used by American Sign Language- English interpreters to render President Barack Obama's inaugural address. Saatavilla <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.913.2848&rep=rep1&type=pdf>

- Parrish, E. (30.10.2016) Why The Makeup Beauty Trend Has Become So Popular <https://www.uloop.com/news/view.php/220961/Why-The-Makeup-Beauty-Trend-Has-Become-So-Popular->
- Peters, A. (14.5.2020) Why makeup tutorials are so popular right now? Saatavilla <https://www.vogue.in/beauty/content/why-are-makeup-tutorials-so-popular-right-now>
- Sanoistakäsin. (i.a). Puuteri [Video]. Saatavilla 8.3.2021 <https://sanoistakasin.fi/app.php>
- Savolainen, L. (2000). Viittomakielten erilaiset muistiinmerkitsemistavat. Teoksessa A. Malm (toim.), Viittomakieliset Suomessa (s.189–200). Helsinki: Finn Lectura
- Sulapinta. Media. Näitä median kanavia suomalaiset nykypäivänä käyttävät. Saatavilla 18.3.2021 <http://www.sulapinta.com/naita-median-kanavia-suomalaiset-nykypaivana-kayttavat/>
- Vehkalahti, K. (2019). *Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät*. Saatavilla <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/305021/Kyselytutkimuksen-mittarit-ja-menetelmat-2019-Vehkalahti.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Vuolle, V. (2018). *Parhaat piirteesi. Meikkaajan käsikirja*. Jyväskylä: Docendo Oy
- YLE, Suomi (tuotanto) (2021). *Eduskunnan kyselytunti to 4.3.2021* (video). YLE TV1 4.3.2021. Saatavilla <https://areena.yle.fi/1-50653102>
- Yle. Usein kysytyt kysymykset. Ajankohtaista tietoa ohjelmista ja palveluista. Ajankohtaista. Miksi viittomakielen tulkin ruutu on tiedotustilaisuuksissa esitettävien materiaalien tiellä? Saatavilla 21.2.2021 <https://ukk.yle.fi/hc/fi/articles/360016908817-Miksi->

[viittomakielen-tulkin-ruutu-on-tiedotustilaisuuksissa-esi-
tett%C3%A4vien-materiaalien-tiell%C3%A4-](#)

LIITTEET

LIITE 1. Kyselytutkimus

Kahden eri tulkkauksen vertailu

Hei!

Nimeni on Olivia Huovila ja opiskelen Turussa Diakonia-ammattikorkeakoulussa viittomakielen tulkiksi. Teen parhaillaan opinnäytetyötä, jonka aiheena on tulkata meikkitutoriaali suomalaiselle viittomakielelle. Meikkitutoriaali on tulkattu kahdella eri tavalla: kokonaan tulkattu meikkitutoriaali ja osittain tulkattu meikkitutoriaali (pääasiat, ei-visuaalisesti ilmenevät asiat).

Opinnäytetyössäni tutkin myös näiden kahden tulkkauksen sopivuutta meikkitutoriaaliin sekä niiden tarpeellisuutta sosiaalisessa mediassa. Tässä kyselyssä pyytäisinkin teitä vastaamaan kysymyksiin näihin tulkkauksiin liittyen. Kyselyyn vastataan anonyymisti ja luottamuksellisesti. Kyselyn purku toteutetaan ryhmätasolla, joten yksittäisiä vastauksia ei pysty tuloksista tunnistamaan.

Kysely on lyhyt, joten vastaaminen vie ainoastaan vain muutaman minuutin. Kyselyyn on aikaa vastata viikko ja kysely sulkeutuu xxxtaina, x.x.2021. Yhteystiedot: olivia.huovila@student.diak.fi

Tässä linkit videoihin:

tulkkaus 1: https://youtu.be/9So7Nu_Jom4

tulkkaus 2: https://youtu.be/Qf7ck_5x8to

Kiitos osallistumisesta!

1. Kumpaa tulkkausta (tulkkaus 1 ja tulkkaus 2) on mielestäsi helpompi seurata? Miksi?

2. Onko meikkitutoriaalia vaikea seurata, jos tulkki tulkkaa kaiken? (tulkkkaus 1)

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

3. Auttaako kokonaan tulkattu video (tulkkkaus 1) ymmärtämään paremmin tutoriaalia?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

4. Onko osittain tulkattu video (tulkkkaus 2) tarpeeksi informatiivinen?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

5. Onko molemmissa tulkkauksissa käytetty mielestäsi tarpeeksi visuaalisia ratkaisuja? Esimerkiksi: beautyblender, varjostus tai huulten rajaaminen.

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

6. Jos vastasit edelliseen kysymykseen Ei, niin millaisten asioiden pitäisi olla visuaalisempia?

7. Onko tulkkaukset kuvattu mielestäsi sopivalta etäisyydeltä?

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

8. Onko tulkatuille meikkitutoriaaleille tarvetta sosiaalisessa mediassa?

9. Auttavatko tulkatut meikkitutoriaalit saavuttamaan halutun lopputuloksen paremmin?

10. Kumpi tulkkausversioista sopii mielestäsi paremmin meikkitutoriaaliin?
Miksi?

11. Muuta kommentoitavaa?

LIITE 2. Kokonaan tulkattu meikkitutoriaali

https://youtu.be/9So7Nu_Jom4

LIITE 3. Osittain tulkattu meikkitutoriaali

https://youtu.be/Qf7ck_5x8to

LIITE 4. Glossaukset

MOIKKA KAIKILLE. TERVETULOA TUTORIAALI OSOTUS. TÄNÄÄN
TEHDÄ HELPOIN ARKIMEIKKI

MINÄ ALOITTAAN KULMAKARVA TEHDÄ MINÄ. MÄ (HARJATA KULMAKAR-
VAT) SITTEN OHUT VIIVA PIIRTÄÄ SYVÄ KEVYT KULMA. TE HETI ERO
HUOMATA TE.

SITTEN PEITEVOIDE MÄ KÄYTTÄÄ PIENI SIVELLIN *SUTIA* MÄ SIISTIÄ *SU-
TIA ALTA*

SITTEN PEITEVOIDE MINÄ LISÄTÄ: SILMIEN ALLE, NENÄ, OTSA, HUU-
LET.

MIHIN VAAN KASVOT KOSKEA, JOS TUNTUA LIIAN TUMMA TAI IHO TA-
SASEMPI HALUTA NÄYTTÄÄ. MÄ HÄIVYTTÄÄ KÄYTTÄÄ SIENI

MÄ KÄYTTÄÄ IRTOPUUTERI KASVO KÄYTTÄÄ SYVÄ KOKO PÄIVÄ MEIKKI
PYSYÄ.

MÄ KÄYTTÄÄ PI KEVYT VARJOSTUS. MYÖS SILMÄLUOMET *SIVEL-
LIN* TOTTA KAI NENÄ VARJOSTAA SIVELLIN SIVELLIN.

OMA LEMPI VAIHE SIENI PUUTERI PAINAA. VÄHÄNIIKU LEIKKAA SYVÄ
TÄMÄ SIISTI KOSKE NENÄ. MYÖS POSKI VETÄÄ VIIVA SAMA.

SITTEN KULMAVAHA KULMA HARJATA. SYVÄ HUOLITeltu NÄYT-
TÄÄ MYÖS KOKOPÄIVÄ PYSYY. SITTEN KOROSTUSVÄRI. TÄLLÄI-
NEN PIENI SIVELLIN KÄYTTÄÄ MINÄ. KULMALUU MÄ LISÄTÄ MYÖS SILMÄ
NURKKAAN SIVELLIN SIVELLIN. MIHIN VAAN KASVOT. KOROSTUS VÄRIÄ
KOSKAAN LIIKAA EI VOI

SITTEN PUUTERIT POIS *SIVELLIN*

SITTEN RIPSIVÄRIÄ LAITTAAN SYVÄ HYVÄLTÄ NÄYTTÄÄ. JOS HALUTA
VOI TEKORIPSET LAITTAAN LISÄÄ. MUTTA NYT MINÄ LAITTAAN EI. SITTEN
HUULET. MINÄ KÄYTTÄÄ VAALEA VÄRI HUULTENRAJAUSKYNÄ MÄ VÄ-
HÄN YLI RAJATA (NÄYTÄ)

SITTEN LISÄTÄ LÄPINKÄYVÄ HUULIKIILTO SYVÄ HUULET PEHEMÄ JA
KOSTEA NÄYTTÄÄ. SITTEN KIINNITYSSUIHKE VIELÄ. NYT VALMIS. MÄ

OMA HIUSKET VIELÄ LAITTAAN KAMERA KIINNI. MÄ VAAN HIUKSET SUORISTIN MINÄ. TOIVOTTAVASTI TE TÄMÄ VIDEO TYKÄTÄ! TE MUISTAA KANAVA TILATA JA PEUKKUU. MÄ TEITÄ ENSI VIDEOSSA NÄHDÄ MOI!